

Барин өдр

Май сарин тавн шин—Советск барин сән өдр. Дочн зурчан джил хооран, 1912 джил, май сарин тавн шинд, көдлмшч улсин „Правда“ газетин негдгч номер барас гарсми. Туунас нааран эн өдр тегэд советск барин уудж, төрдж гарсн өдрн болдж темдгдг болсми.

Бар ямаран ик нилчтэгинь, ямаран ик ачта-тустагинь Владимир Ильич Ленин кезэд чигн давтдж келдг билә. Мана орн-нутгт коммунистическ тосхлт делгрүллгэнд Коммунистическ партин гарт бар ик күчтә селм болджана.

Мана бар эврәнн олт-әмтнлә батта залгыата, теднәнн киргьлин төлә ноолдна, эврәнн олт-әмтнә зарц болдж өлнә. Олт-әмтнд коммунистическ сургьмдж өглгэнд бар йир ик тусан күргнә.

Советск бар Коммунистическ партин гардврт, нарт делкән цуг күч-көлсчирин алдр вождь Владимир Ильич Ленинә нилчәр, туунә килмджтә гардврт төрдж, уудж бурдәгдсми.

Тегэд советск бар ик күчтә, чидлтә селм болдг учрньюндв гигьад сурхла, тернь Коммунистическ партин гардврин болн советск бар коммунизмин кергт ик ицгтән учр гидж келдж болджана.

Алдр Октябрьск социалистическ революц болсна хөбн мана орн-нутгт, урдн үзгдәд уга кев-язнта, эврәнн ун-утхарн, гол-төрәрн, энъгин олт-әмтсин джиргьлин төлә ноолдг, тиим шин бәрцтә газетс уудв.

Капиталистическ орн-нутглар болхла, газетиг баячуд мек-тах гаргьлгэнд, туугар ламдждж, байджлгьна эв-аргьд тууг ягьдж олзлдж болна, тер тоотинь сандж, газетиг олт күч-көлсчириг меклджәхд чик эв-аргь гидж тедн тоолцхана.

Мана орн-нутгт болхла, советск бар—мана көдлмшин әлдү нөкцл, коммунистическ тосхлтд диилвр бәрхин төлә кедж йовх ноолдандн цуг олт күч-көлсчирин гартн күчтә селмн болна.

Советск барин тууджиг Коммунистическ партин болн Советск государствин тууджас салгьдж болшго. Советск бар мана күчтә Коммунистическ парть болн Советск государств ягьдж бссн болна, телү мет теднән дахдж, кезәд чигн теднләрн хамдан бсдж делгрсн болдг.

СССР-т ода деерән долан миньгнәс үлү талан газетс болн нег миньгн тавн зу шаху журналмуд гаргьднә. Зуг

ганцхн газетсин бийсинн нег газр гарлгьна тиражнь дочн долан сай күрнә. Даньгьар хойр зу үлү талан централн болн бәәрн газрин издательствс, СССР-т ямаран олт зүсн келн-әмтс бәәдг болна, теднә цугтанн келәр кесг олт сай дектрмуд барлцхана.

Олт-әмтнә әдл-ахун алык халхарн болв чигн, промышленностин чигн, көлгнә болн селәнә әдл-ахун чигн халхар, литературин, искусствин болн наукин чигн халхар йир олт дектрмуд гаргьднә. Әднә тонь джил ирвәс хәрн улм делгрәд бсәд йовна.

Май сарин тавн шин—цуг советск барин сән өдр. Эн өдрлә советск бар эврәнн тууджан сергәлж бас нег хәләх, ямаран көдлмш кесән диглх, ямаран кергүд күцәхән темдгх зөвтә.

Хальмг таньгьчин советск бар бас эврәнн алдр тууджта.

Советск йосна цагт Хальмг таньгьчин түрүнък газетнь гражданск дәнә гал дотр төрдж, уудж бурдсми. Туунас нааран олт джилмуд болв.

Хальмг келн-әмтн ода эврә литературта, эврә бичәчртә, эврә культурта, эврә искусствта, СССР-н ницнъгьү олт келн-әмтсин тоод бас нег бсдж, брглдж йовх келн-әмтн болдж гарчана.

Таньгьчд хальмг, орс келәр таньгьчин хойр газет, райодин арвн газетс, нег альманах, кесг олт дектрмуд гаргьдджана.

Хальмг таньгьчд газет, дектр гаргьлгьна көдлмш делгрлж, бслтин хурдн хаалгьдан орв. Мана барин өмн бслтин у-бргн хаалгь секгдв.

Хальмг таньгьч бсдж, брглдж йовх таньгьч.

Мана таньгьчин бслт ямаран кевәр бөлдлж йовх болна, хальмг келн-әмтс эврәнн әдл-ахугьан болн культуран ягьдж түргәр делгрүлдж йовх болна, эн тоот, ним ик төрмүдиг Коммунистическ парть болн Советск правительств арлн ордж ик гидгәр киндж хәләдж, килмджән үзүлджәцхәнә.

Иим цагла барин өмн ик даалгьврта төрмүд зөгсджана.

Советск бар Коммунистическ партин гардврт, энүнә алдр тууджин туршарт, энүнә гарт оньдинд, кезәд болв чигн, күчтә селмн бәәсми.

Тер нерән эн кезәд чигн даадж, батта кевәр бәрдж чадх гидж ицж болджана.